

Metodická podpora k seriálu Čeština s Mínou a Týnou – Mína a Týna telefonují

Cíl lekce: slovní zásoba související s telefonováním; číslovky 5 a 6; tázací zájmena

Věková skupina: 4–8 let

Slovní zásoba: telefon; mobil; telefonovat; kde; kdo; tady; pět; šest; číslo; (telefony, mobily, čísla)

Video – Mína a Týna telefonují

Návrh her a aktivit:

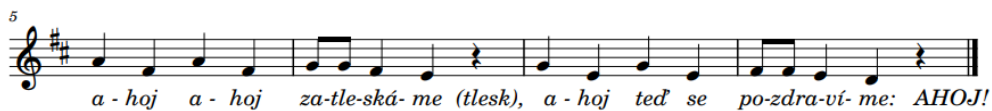
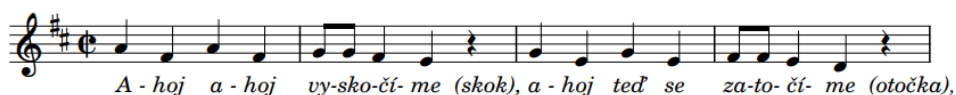
Přivítání (děti stojí v kruhu i s učitelem a dívají se na sebe):

Aktivita slouží k zahájení lekce, je pro děti rituálem, na který se mohou vždy spolehnout. Přivítání se mohou zúčastnit i děti, které si jej ještě nepamatují (zúčastní se alespoň pohybově). Melodie je lehce zapamatovatelná a děti se postupně učí text.

Lehčí varianta

Ahoj ahoj

Zuzana Nováková

Dobrý den

Zuzana Nováková

Hlavní činnosti

- **Na motýly** – Pohybová hra, opakování:

Cílem aktivity je zopakování číslovek 1–4. Učitel si přichystá velké množství malých karet – na každé kartě je číslice od 1 do 4 (alespoň 10 karet od každé číslice – pokud jsou karty ještě k tomu barevné, využije je učitel i v příštích lekcích). Učitel karty s číslicemi rozmístí po třídě.

- Učitel uloží dětem úkol: „Po třídě se nám rozletěli motýli. Dokážete každý najít jednoho motýla s číslem 3?“ Hra pokračuje, dokud nejsou všechny karty vysbírané. Starším dětem může učitel dát úkol: „Zkuste každý najít dva motýly s číslem čtyři.“

- **Aerobik** – Tělovýchovná chvílka:

Cílem aktivity je rozhýbání se a zábavné podání jednoduchých povelů. Děti napodobují učitele, který cviky doplňuje komentářem.

- Učitel pustí dětem rytmickou hudbu přes audio zařízení. Vhodná je hudba beze slov, protože učitel bude dětem zadávat pokyny při jejím poslechu. Hudba musí být dostatečně rychlá a zároveň pro děti zajímavá (např. písně z hudebního žánru electro swing). Děti stojí s rozestupy ve třídě a učitel předcvičuje. Jednotlivé cviky záleží na představitosti učitele. Učitel každý cvik komentuje. Uvádíme alespoň některé (již při této aktivitě vyzkoušené) cviky a jejich komentáře:
  - kroky vzad a vpřed: „dozadu – dopředu“
  - úkrok stranou: např. „ke stěně – k oknu“
  - tlesknutí nad hlavou: „tlesk“
  - do dřepu: „dřep“
  - výskok: „skok“

Učitel může aktivitu zakončit společným během po třídě (opět různé styly).

- **Psaní čísel** – Představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je představit dětem slovní zásobu – pět, šest. Děti si zopakují i číslice 1–4. Papíry s čísly, které děti vytvoří, budou děti potřebovat v aktivitě telefonování.

- Učitel dětem představí číslice pět a šest. „Už známe čísla jedna, dva, tři a čtyři,“ (ukazuje na karty s číslicemi) „ale ví někdo, jak se jmenuje tohle číslo?“ Pokud děti nevědí, učitel odpovídá za ně. Učitel dětem rozdá papíry a tužky. „Kdo umí napsat číslo pět?“ ptá se učitel a zároveň ukazuje na kartu s číslicí. „Výborně! A kdo umí napsat všechna čísla, která už známe? Jedna, dva, tři, čtyři, pět a šest?“ učitel ukazuje na karty s ostatními číslicemi. Po dopsání číslic se učitel ptá jednotlivých dětí (nebo nejprve maňáska), která čísla napsaly.

- **Telefonování** – Představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je představit dětem slovní zásobu – telefon, mobil, telefonovat, kdo, tady. Učitel může pro první ukázkou použít maňáska (plyšáka), ale je nutné, aby i maňásek měl před sebou napsaných několik čísel. Učitel si připraví karty s obrázky telefonu a mobilu, nebo ještě lépe reálný starý telefon a mobil. Děti používají čísla, která si samy napsaly ve cvičení psaní čísel.

- Učitel dětem ukáže mobil a telefon. „Kdo ví, kde je mobil?“ – „Ano, správně, tohle je mobil,“ ukazuje učitel na mobil. „A co je tohle? Mobil, nebo telefon?“ Učitel podá telefon maňáskovi. Podívá se na čísla, která má maňásek před sebou na papíře, a předvádí, že je zapisuje do mobilu. „Crrr, crrrr“ – učitel ukazuje na telefon. „Ahoj,“ povídá učitel. „Ahoj,“ odpoví maňásek. „Kdo je tam?“ ptá se učitel. „Tady je (jméno maňáska),“ odpovídá maňásek. „Ahá, tak ahoj,“ reaguje učitel a pokládá mobil. Poté podává telefon vybranému dítěti a hru s ním opakuje. Učitel dětem radí, co říkat do telefonu. Starší děti může učitel nechat, aby si telefonovaly mezi sebou – pokud zvládnou i roli toho, kdo vytáčí telefonní číslo.

- **Kde je dopis** – Opakování:

Cílem aktivity je zopakovat veškerou dosud naučenou slovní zásobu (podstatná jména). Učitel si připraví karty s obrázky již probrané slovní zásoby. Karty rozloží po třídě, ale každou kartu přikryje např. kyblíkem.

- Učitel se ptá dětí: „Kde je dopis?“ Děti hledají dopis pod kyblíky. Když děti dopis najdou, ptá si jich učitel: „Co to je?“ – „Dopis.“ Učitel si poté plácne s tím, kdo dopis jako první našel, a s tím, kdo učiteli jako první odpověděl.

- **O šesti kůzlátkách** – Opakování čísel:

Cílem aktivity je umět si v textu všimnout slov, kterým rozumím. Učitel vypráví dětem pohádku o šesti kůzlátkách. Může si na ni připravit obrázky postav nebo pohádku hodně přehrává a postavy zdůrazňuje dramaticky (pokud mluví o kůzlátkách, naznačí si rohy a mečí). Každé dítě má před sebou kartičky s číslicemi 1–6.

- Učitel čte a dramatizuje dětem pohádku. Děti mají za úkol zvednout tu číslici, o které uslyší učitele v pohádce mluvit.

Text pohádky: Žilo kdysi **šest** kůzlátek a **jedna** maminka koza. Jednou šla maminka koza nakoupit **čtyři** mrkve pro svých **šest** kůzlátek. „Ahoj má kůzlátka, buďte hodná a nikomu neotvírejte. Chodí tady okolo **tři** zlí vlci a nechci, aby mi vás sežrali.“ – „Ahoj mamí,“ zamečelo všech **šest** kůzlátek a maminka koza odešla. Za malou chvíli šel kolem chaloupky **jeden** zlý vlk. „Tady bydlí **šest** kůzlátek, třeba je obelstím a alespoň **jedno** sním,“ řekl si vlk. (Hlubokým hlasem) „Kůzlátka má milá, otevřete vrátka, maminka je zpátky a nese vám **tři** mrkve,“ povídá vlk. „Ty nejsi naše maminka, naše maminka mluví vyšším“

hláskem než ty," a kůzlátka neotevřela. Za malou chvíli šel kolem chaloupky druhý zlý vlk. „To by tak hrálo, aby **dva** vlci těch **šest** kůzlátek neobelstili," řekl si vlk. (Normálním hlasem) „Kůzlátka má milá, otevřete vrátka, maminka je zpátky a nese vám **dvě** mrkve.“ – „Ty nejsi naše maminka, naše maminka má ještě jemnější hlásek," odpovědělo **šest** kůzlátek a vlk odešel. Potom ale přišel třetí vlk. „To by tak hrálo, aby **tři** vlci těch **šest** kůzlátek neobelstili," povídá vlk. (Vysokým hlasem) „Kůzlátka má milá, otevřete vrátka, maminka je zpátky a nese vám **čtyři** mrkve.“ – „To bude maminka koza, mluví vysoko a nese nám **čtyři** mrkve, jak řekla," myslelo si **šest** kůzlátek a otevřelo. Vlček skočil a **pět** kůzlátek odvedl pryč. **Jedna** malá kozička se stihla schovat do hodin a vlk ji nenašel. Za chvíli přišla maminka koza, která nesla **čtyři** mrkve. „Mých **šest** kůzlátek! Kde je mých **šest** kůzlátek?" plakala maminka koza. „Já, jsem tady, maminko," vylezla z úkrytu **jedna** kozička. „A kde je tvých **pět** sourozenců?" ptala se maminka. „Odvedl je vlk, maminko," odpověděla kozička. A tak šly obě **dvě** za myslivcem. Myslivec vlka našel, vyhuboval mu a **pět** kůzlátek zachránil. To bylo radosti. A tak v domě dál žila **jedna** maminka koza a jejích **šest** kůzlátek.

- **Diktát** – Opakování čísel:

Cílem hry je zopakovat číslovky 1–6. Každé dítě má před sebou papír a tužku, jedno dítě stojí čelem k dětem ostatním.

- Učitel dá dítěti, které stojí před ostatními, vylosovat jednu kartu s napsanou číslicí. „Co je to?" ptá se učitel dítěte. „To je ..." Dítě neukazuje vylosovanou kartu ostatním. Ostatní děti mají za úkol napsat na papír číslo, které jim spolužák nadiktoval. Následuje společná kontrola a diktovat jde další dítě.

- **Vytleskávání** – Rychlé zopakování:

Cílem aktivity je opakování slovní zásoby.

- Učitel vylosuje jednu kartu s již probraným slovem. „Co to je?" zeptá se učitel. „To je ryba," odpovídají děti. „Ahá, to je ryba," reaguje učitel, a poté slovo ryba vytleská: Ry-ba (tlesk-tlesk). Poté nechá vylosovat další slovo vybraným dítětem (může postupovat např. po kruhu, aby na nikoho nezapomněl). Poté, co si kartu vylosovalo každé dítě a všechna slova děti společně vytleskaly, může učitel předkládat k vytleskání i slova, která na kartách nemá (např. hrát, telefonovat, tady...).

- **Fanfára**– Opakování z lekce Mína a Týna si hrají na zvířata:

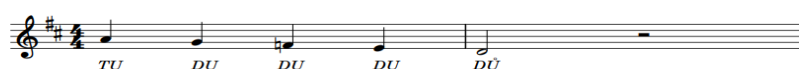
Cílem aktivity je zábavné zopakování slovní zásoby. Na aktivitu potřebuje učitel připravených pět karet se zvířaty. Může použít i karty s větším počtem zvířat (karta, kde jsou dvě myši.)

- Učitel dětem ukáže čtyři různé karty (např. kartu, kde je myš; kartu, kde jsou koně; kartu, kde je ryba; kartu, kde jsou psi), které následně promíchá a položí je před sebe do řady obrázkem dolů. Učitel ukazuje na první kartu a ptá se prvního dítěte: „Je to myš, ryba, koně, nebo psi?" Dítě hádá. Po odpovědi otáčí učitel kartu, pokud se dítě trefilo, učitel zazpívá jednoduchou fanfáru pro výhru, kartu nechává ležet obrázkem vzhůru a ptá se stejného dítěte na další obrázek, kde už mu opakuje pouze tři zbývající názvy obrázků. Pokud se dítě netrefí a hádá špatně, učitel se zeptá na správný název, poté zazpívá smutnou fanfáru, otáčí kartu zpět obrázkem dolů a ptá se dalšího dítěte opět na první kartu. Pokud dítě několik karet uhodne, ale jednu ne, učitel otáčí obrázkem dolů všechny karty. Vyhrává dítě, které dokáže uhodnout všechny karty za sebou. Pokud dítě uhodne i poslední kartu, zazpívá učitel dlouhou fanfáru pro výhru a s dítětem si plácne. Poté může začít další kolo. Když děti s přehledem znají všechna slova použitá ve hře, může učitel do hry přidat i pátou kartu.

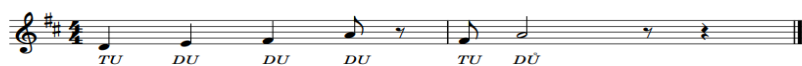
Jednoduchá fanfára pro výhru

Smutná fanfára

Dlouhá fanfára pro výhru

- **Jakou máš adresu? – Opakování:**

Cílem aktivity je pamatovat si vlastní adresu. Je důležité, aby si děti dobře svou adresu pamatovaly, proto není na škodu opakovat s dětmi cvičení často, pokaždé s dopisem pro jiné dítě.

- Učitel se postupně dětí ptá: „Jakou máš adresu?“ Děti řeknou svou adresu a učitel si jich několik zapíše. Poté si vezme obálku (uvnitř může být omalovánka) a ptá se jednotlivých dětí (může předvést na maňáskovi): „Hledám (např.) Johanku, která má adresu Hlavní 21, Praha 4, jsi to ty?“ Dítě odpovídá „Ne, já mám adresu...“, dokud se učitel nezeptá správného dítěte a obálku mu nepředá.

Pracovní list

- Komu telefonuje Oskar?

Učitel dětem diktuje, kdo komu telefonuje. Začne Oskarem (kostlivcem): „Oskar telefonuje kočce.“ Telefonující na sebe navazují (Oskar kočce, kočka myši, myš...), ale učitel si může vybrat libovolné pořadí telefonujících. Po dokončení diktátu se může učitel individuálně ptát dětí: „Komu telefonuje Oskar?“ atd.

Rozloučení – stejné jako lehčí varianta přivítání:

Rozloučení uzavírá lekci a je stejně jako přivítání podstatným rituálem ohraničujícím dětem čas strávený učením.

Pomůcky: velké množství malých barevných karet s číslicemi; audiopřehrávač; papíry;

tužky; karty s číslicemi 1–6; karty s již probranou slovní zásobou; karty s telefonem a mobilem (reálný mobil a telefon); maňásek (plyšák); pracovní listy.

Autor: Bc. Zuzana Nováková, NPI

Toto dílo je licencováno pod licencí [Creative Commons \[CC BY-NC 4.0\]](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/). Licenční podmínky navštivte na adrese [<https://creativecommons.org/choose/?lang=cs>].

